

sám i material. Podstatné části takovýchto smluv, mají-li pro podnikatele jeho podpisem nabýti závazné moci, a podstatné části rozpočtu, jestliže staviteli jest zaručena odplata ne snad paušálním obnosem, nýbrž dle měřítka opravdu provedených prací dle základních cen, jak stanoveny v rozpočtu, podléhají kolku 50 kr. za arch, kdežto rozpočty, které nebyly přijaty písemně, jsou poplatků prosty (roz. spr. dv. s. ze dne 9. března 1880 č. 721).

Smlouva trhová viz Trh.

Smlouva učební viz Dělníci.

Smlouva vetešnická (příkaz ku prodeji, contractus aestimatorius).

I. Pojem.

Smlouva vetešnická je smlouva, kterou se odevzdává někomu věc movitá k dalšímu prodeji se závazkem věc v určité době vrátiti neb za ni určitou sumu zaplatiti. Římské právo poskytovalo odevzdateli věci actio de aestimato, která směřovala k tomu, by příjemce věc buď vrátil neb smlouvenou hodnotu odhadní zaplatil; smlouva tato náležela ke kontraktům reálním, ježto smlouva vznikla teprve odevzdáním věci vetešníkovu; náležela však též ke kontraktům nepojmenovaným, poněvadž úmluva o dávce a protidávce nebyla určitě označena. Rak. právo jedná o smlouvě vetešnické v §§ 1086 až 1088 o. o. z. pod názvem »příkaz ku prodeji«. Výraz »příkaz ku prodeji« nekryje však pojem této smlouvy, poněvadž příjemce není povinen věc prodati, nýbrž spíše je jemu na vůli ponecháno věc v určité době neprodanou vrátiti. Souhlasně s pruským »Landrechtem« víže § 1086 o. o. z. úmluvu, by smlouvená cena trhová byla zaplacená neb věc navracena, na určitou dobu splnění.

Podstatné náležitosti smlouvy vetešnické jsou dle práva rakouského tudíž tyto:

1. Věc musí býti přesně označena a musí býti předmětem právního obchodu (in commercio), ježto jinak by nevznikla vůbec žádná smlouva (§§ 869 a 878 o. o. z.).

2. Věc musí býti movitou.

3. Cena, za kterou má býti věc prodána, a doba, ve které má býti prodána, pokud se týče, vrácena, musí býti přesně určena.

Nejsou-li zde náležitosti pod č. 2 a 3, je-li tedy věc nemovitou aneb není-li cena neb lhůta platební určena, pokládá se smlouva za smlouvu zmocňovací (§ 1088 o. o. z.) a dlužno užiti předpisů o smlouvě zmocňovací daných (viz čl. Plnomocenství).

II. Právní poměr mezi odevzdatelem a příjemcem věci.

1. Pokud neprošla lhůta stanovená, může příjemce dle své libovůle cenu trhovou zaplatiti nebo věc vrátiti a tím se závazku svého sprostiti; není však povinen věc prodati; prodá-li věc dražší, než jak bylo umluveno, podrží přebytek pro sebe, nejso povinen účet položiti; smlouva vetešnická poskytuje tudíž příjemci výhodu, že může věc dražší ve svůj prospěch prodati. Strží-li za věc méně, nese ztrátu a nemůže namítati zkrácení pod polovici pravé hodnoty, ježto zákon předpokládá, že příjemce stává se po uplynutí umluvené lhůty vlastníkem věci a jako takový nese všechny výhody, břemena a nebezpečí a ježto dále mohl se, vrácením věci v čas, závazku svého sprostiti. Rovněž nese náklady s prodejem věci spojené ze svého.